

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งเป็น 2 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะเด็กนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะเด็กนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จากโรงเรียน 225 โรงเรียน ครูผู้สอน 1,906 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : 3)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 42-43) ได้จำนวนโรงเรียน 141 โรงเรียนและครูผู้สอน 319 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) จำนวนโรงเรียน 225 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 42-43) ได้จำนวนโรงเรียน 141 โรงเรียน และครูผู้สอน 319 คน

2) สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากจาก 141 โรงเรียนและครูผู้สอน 319 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลทั่วไป
 ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีจำนวน 43 ข้อ
 สอบถามเกี่ยวกับสภาพคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ใน 3
 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน
 (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2553 : 41) ดังนี้

ด้านความรู้

- 5 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนระดับมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนระดับน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนระดับน้อยที่สุด

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- 5 หมายถึง นักเรียนมีทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับอาเซียนระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับอาเซียนระดับมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับอาเซียนระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับอาเซียนระดับน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีทักษะ/กระบวนการเกี่ยวกับอาเซียนระดับน้อยที่สุด

ด้านเจตคติ

- 5 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาเซียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาเซียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาเซียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาเซียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการ
 พัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพคุณลักษณะของนักเรียนผู้ประชาคมอาเซียนเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด 3 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ ด้านเจตคติ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 ลงมือสร้างเครื่องมือฉบับร่าง

3.4 นำเครื่องมือเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญได้แก่

3.5.1 นายบรรลุ นครศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา วุฒิกการศึกษา ศษ.ม (การบริหารการศึกษา) เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านโครงสร้าง เนื้อหา ตรวจสอบรูปแบบ

3.5.2 ผศ. วาที่ร้อยโท ดร.ณัฐชัย จันทชุม ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกการศึกษา ค.อ.ด.(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) ผู้เชี่ยวชาญด้าน สถิติ การวัดผลและประเมินผล

3.5.3 ดร.กมล ทรายชู ตำแหน่งศึกษานิเทศก์วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญเทศบาลเมืองมหาสารคาม วุฒิกการศึกษา ค.ด. (การบริหารการจัดการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา การจัดการเรียนการสอน ด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างภาษา ขอบเขตของอาเซียน

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะแล้วนำไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษา (Wording) ที่ใช้ประเมินความสอดคล้องของนิยามศัพท์และข้อความ หลังจากนั้นนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ไพศาล วรคำ. 2552 : 257) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อมั่นใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าแบบสอบถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อมั่นใจว่าแบบสอบถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตั้งคำถามที่ควรหลีกเลี่ยงคำว่า “เป็นต้น” “เช่น” การตั้งคำถามควรให้กระชับและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.7 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อหาข้อบกพร่องของข้อคำถามเพิ่มเติม

3.8 นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับโรงเรียนบ้านโนน 5 คน โรงเรียนชุมชนบ้านจัวบา 5 คน โรงเรียนบ้านโคกสีทองกลาง 5 คน โรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา 5 คน โรงเรียนบ้านแก่นเท่า 1 คน โรงเรียนบ้านหัวจัว 2 คน โรงเรียนหนองคูไชยหนองขาม 2 คน โรงเรียนกระยอมหนองเต็น 5 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

3.9 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.30 – 0.85 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3.10 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำเครื่องมือไปใช้กับครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 319 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปเสนอต่อผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 นำเครื่องมือถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ หรือฝากส่งตาม
 ช่องส่งหนังสือรายวันของสำนักงานเขตตามรายชื่อโรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ตามโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยนัดหมายวันเวลาภายใน 15 วัน เมื่อครบ
 กำหนด 15 วัน หากยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยได้ติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนจาก
 สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 300 ฉบับ จากแบบสอบถาม
 ทั้งหมด 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.04 นำมาสำรวจความสมบูรณ์ ครบถ้วนของเนื้อหาใน
 แบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วคัดเฉพาะฉบับที่ตอบ
 สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษา

5.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบสมบูรณ์ ดำเนินการให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แปลความหมายของ
 ค่าเฉลี่ยโดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ และวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

6.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยหาจากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมเป้าหมาย

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 123)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

6.2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) มีสูตรดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2

1. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ด้านการบริหารและมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบลเพราะจะเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวสู่ประชาคมอาเซียน ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เป็นโรงเรียนดีประจำตำบล 9 คน จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive) ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน เป็นผู้บริหารที่มีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนโดยตรงเกี่ยวกับอาเซียน คือ นายเฉลิมเกียรติ ภัทรบุญญากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเลา นายณรงฤทธิ์ ประทุมขำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองทุ่ม นายบรรลु นครศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา

1.2 ครูผู้สอน 3 คน ซึ่งเป็นครูที่ทำหน้าที่สอนในเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียน โดยตรงและเป็นครูที่ทำงานด้านการส่งเสริมด้านอาเซียนของโรงเรียน คือ นางจงกล ต่อโชติ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านโพธิ์สองห้องวิทยา นางปาริฉัตร ไชยบุญ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองทุ่ม นางหนูทิพย์ สารละลาย ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านนาเลา

1.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 คน มาจากตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด คือ นางดวงกมล อันตระกูล นายประมวล ชัยธานี นายสุครีพ คำสอนทา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 คำชี้แจงในการตอบและคู่มือการสัมภาษณ์
- 2.2 วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
- 2.3 เนื้อหาของการสัมภาษณ์

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษา สภาพคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนจากการวิจัยจากระยะที่ 1 เพื่อกำหนดกรอบในการสัมภาษณ์โดยยึดเอาคุณลักษณะที่น้อยที่สุดเป็นข้อคำถามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3 ลงมือสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญตามข้อ (3.5 ในระยะที่ 1)

3.4 ลงมือสัมภาษณ์

3.5 สรุปประเด็นสัมภาษณ์เป็นด้านตามกรอบแนวคิด 3 ด้าน

3.6 นำมาเขียนเป็นรายงานวิทยานิพนธ์เต็มรูปแบบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ โดยได้นำสภาพคุณลักษณะใน 3 ด้านที่อยู่ในการวิจัยระยะที่ 1 ที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด มาใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ดังนี้ คือ ด้านที่ 1 ท่านมีแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเด็กสู่ประชาคมอาเซียนในด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศให้มากกว่าที่เป็นอยู่ได้อย่างไร ด้านที่ 2 ท่านมีแนวทางและข้อเสนอแนะในการพัฒนาเด็กสู่ประชาคมอาเซียนในด้านสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศในอาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา) ได้อย่างไร ด้านที่ 3 ท่านมีแนวทางและข้อเสนอแนะในการที่จะทำให้เด็กมีความตระหนักในความเป็นอาเซียนได้อย่างไร

4.2 ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลโดยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ตามความเหมาะสมและเก็บบันทึกข้อมูล

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

4.4 สรุปประเด็นปัญหาเป็นรายข้อและรายด้านแล้วเขียนรายงานการวิจัยตามรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการอ่านสรุปประเด็น หาความหมาย จากนั้นนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาความ